

YO-suunnitelma ja ainevalinnat

OP02 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus
-opintojakso jaksossa 5

Ylioppilastutkintosuunnitelma

— — —

Moni 2. vuoden opiskelija on käynyt opojen luona pohtimassa omaa yo-suunnitelmaa.

Suunnitelma tehdään 2. vuoden keväällä viimeistään 5. jakson aikana.

- Varaa aika ohjaukseen, jos haluat pohtia suunnitelmaa yhdessä jo aiemmin
- Muista huomioida oppimisen tuen järjestelyt yhdessä erityisopettajan kanssa
- Alustava yo-suunnitelma kirjataan wilman lomakkeelle: *Opinto-ohjaus B: ylioppilastutkintosuunnitelma*

Yo-suunnitelman pohtimiseen liittyy

- valitsemasi opiskeluaika (3, 3,5 tai 4 vuotta)
- milloin haluat aloittaa tutkinnon tekemisen ja milloin tutkinnon aloittaminen on mahdollista
  - onko sinulle tärkeitä opintojaksoja tarjolla jo 3; 4. ja 5. jaksossa?
- sinua kiinnostavien oppiaineiden pohtiminen
- jatko-opintojen kannalta tärkeät oppiaineet

Tutkinnon rakenne

— — —

Tutkintoon kuuluu **vähintään viisi koetta**, joista **vähintään yhden** tulee olla **pitkän oppimäärän koe**. Voit lisäksi sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman muun kokeen.

Tutkinto tulee suorittaa **kolmen perättäisen tutkintokerran aikana**.

Voit täydentää tutkintoa uusilla aineilla sen jälkeen, kun olet valmistunut ylioppilaaksi.

Reaalikoepäivät

— — —

Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Yhtenä päivänä voit osallistua **vain yhden reaaliaineen kokeeseen.**

1. koepäivä

psykologia
filosofia
historia
fysiikka
biologia

2. koepäivä

uskonto
elämänkatsomustieto
yhteiskuntaoppi
kemia
maantiede
terveystieto

Mahdollisia yo-polkuja

Syksy: TE, YH

Syksy ja kevät: ENA, RUB, HI, PS, FI, KE, GE, UE, BI

Kevät: AI, MAB, MAA, FY, B3-kielet

Huom. 3,5 ja 4 vuoden opiskelijoille AI mahdollinen myös 4. vuoden syksyllä

Kriittisiä opintojaksoja kirjoittajille 1/2

Huom. **FI03** oli jo jaksossa 1

KE04 ollut jo jaksoissa 1 ja 2

3. jaksoon

GE02 - syksyn kirjoittajille viimeinen mahdollisuus

lähiopetuksessa

GE03 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

GE04 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

PS02 - syksyn kirjoittajille viimeinen mahdollisuus

lähiopetuksessa

HI06 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

TE02

FY05 - (syksyn ja) kevään kirjoittajille viimeinen mahdollisuus

lähiopetuksessa

BI08 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

PS06 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

TL: KE04, PS03, PS05

4. jaksoon

BI04

BI05 - terveystiedon kirjoittajille hyvä

TE02

UE03 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

HI04 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

YH04 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

FY06 - (syksyn ja) kevään kirjoittajille viimeinen mahdollisuus

lähiopetuksessa

KE05

TL: FY05, GE04, HI05, YH04

Kriittisiä opintojaksoja kirjoittajille 2/2

— — —

Huom. 6. jakso tärkeä syksyn kirjoitusten kannalta!

5. jaksoon

BI05 - syksyn ja kevään kirjoittajille viimeinen mahd., TE kirjoittajille hyvä

PS03

TE03

(KE03)

TL: PS04, TE02, FY06

6. jaksoon

KE05 - syksyn ja kevään kirjoittajille viimeinen mahd. lähiopetuksessa

FY06 - (syksyn ja) kevään kirjoittajille viimeinen mahd. lähiopetuksessa

BI04 - syksyn kirjoittajille viimeinen mahd. lähiopetuksessa

MAB09 - ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

MAA10 - ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

ENA07 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa !

PS03 - syksyn kirjoittajille viimeinen mahd. lähiopetuksessa

PS05 - syksyn kirjoittajille ainoa mahdollisuus lähiopetuksessa

TE03 - syksyn ja kevään kirjoittajille viimeinen mahd. lähiopetuksessa

TL: PS02, PS04, GE03, TE03, BI04, ENA07

Perustietoa jatko-opintomahdollisuuksista

2. asteen ammatillinen

- kesto 1,5 - 2,5 vuotta

kuvallisen ilmaisun toteuttaja
musiikkiteknologi
merkonomi
luonto-ohjaaja
ohjelmistokehittäjä
automaalari
leipuri-kondiittori
levyseppähitsaaja
laborantti
puuseppä
kivirakentaja
muotiassistentti
hevostenhoitaja
metsäenergiantuottaja
hammaslaborantti
lastenohjaaja
liikuntaneuvoja
turvallisuusvalvoja

Ammattikorkeakoulu

- kesto 3,5 - 4,5 vuotta

yhteisöpedagogi
kulttuurituottaja
kuvataiteilija
medianomi
muotoilija
tradenomi
metsätalousinsinööri
ympäristösuunnittelija
merikapteeni
bioanalyytikko
ensihoitaja
kätilö
suuhygienisti
liikunnanohjaaja
talotekniikan insinööri
tieto- ja viestintätekniikan insinööri
rakennusarkkitehti
rakennusmestari

Yliopisto

- kesto (3) 5 - 6 vuotta

arkkitehti
puheterapeutti
näytelmäkirjailija
erityisopettaja
data-analyytikko
henkilöstöjohtaja
yritysjuridiikan asiantuntija
asianajaja
tutkija
vastuullisuusasiantuntija
sairaalafyysikko
ympäristötarkastaja
upseeri
materiaalitekniikan diplomi-insinööri
hammaslääkäri
ravitsemusterapeutti
software designer
hallintojohtaja

Perustietoa jatko-opintomahdollisuuksista

2. asteen ammatillinen

- kesto 1,5 - 2,5 vuotta

jatkuva haku

valinta haastattelun perusteella
(motivaatio ja kiinnostus alaan)

Lisätietoa:

[Ammatillinen koulutus](#)

Ammattikorkeakoulu

- kesto 3,5 - 4,5 vuotta

**opiskelijaksi valitaan
yo-todistuksen, ammatillisen
todistuksen tai valintakokeen
perusteella**

hakukelpoisuuteen riittää lukion
päättötodistus

todistusvalinnassa reaaliaineet
samanarvoisia

Lisätietoa:

[Ammattikorkeakouluun.fi](#)

[Todistusvalinta –
Ammattikorkeakouluun.fi](#)

Yliopisto

- kesto (3) 5 - 6 vuotta

opiskelijaksi valitaan yo-todistuksen
tai valintakokeen perusteella

hakukelpoisuuteen vaaditaan
yo-tutkinto

**todistusvalinnassa reaaliaineita
painotetaan eri tavalla**

Lisätietoa:

[Mitä yliopistossa voi opiskella?](#)

[Yliopistovalinnat.fi](#)

OP02 opintojakson toteutus

— — —

Opintojakso on valittavana tarjottimella **5. jaksossa** palkeissa 3 ja 4.

Opintojakson alussa on kaikille **yhteisiä oppitunteja**, joissa aiheina on mm.

- esivalinnat 3. vuodelle
- ylioppilastutkintosuunnitelma
- omien kiinnostuksen kohteiden pohtiminen
- jatko-opinnot eri kouluasteilla
- työelämä

Yhteisen aloituksen jälkeen opiskelija osallistuu **jatko-opintopäivään, pienryhmäohjaukseen** ja **tekee tehtäviä** omien kiinnostuksen kohteiden ja tarpeiden mukaan.

→ toteutuksessa huomioidaan **opiskelijan yksilölliset tarpeet** ja tuetaan jokaisen oman henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman rakentumista

Pienryhmäohjaus

— — —

Pienryhmäohjaus (6-10 osallistujaa) on ohjausta, jossa samassa tilanteessa olevat opiskelijat pohtivat samantyyppisiä ohjauksellisia tarpeita.

Esimerkkejä tilanteista:

- jatko-opintosuunnitelmat ovat täysin auki
- yo-suunnitelman pohtiminen ja kirjoitusaineiden valinta on vaikeaa
- tietystä alasta kiinnostuneet opiskelijat kaipaavat varmuutta valintaan → *“Minustako opettaja?”*
- lisämotivaatiota opintoihin kaipaavat lukiolaiset
- opiskelijat, jotka haluavat pohtia omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan syvemmin

Keskeistä on ryhmäläisten **omien ajatusten esille tuominen, kokemusten jakaminen ja vertaistuki**

→ pienryhmässä tärkeää on turvallinen ilmapiiri ja sitoutuneisuus

Pienryhmässä on mahdollista oivaltaa asioita toisten kokemuksista ja mielipiteistä. Se on mahdollisuus henkilökohtaiseen ohjaukseen yhdessä muiden kanssa.

Jatko-opintopäivä ja vierailut/vierailijat

— — —

Opintojakson aikana 5. jaksossa järjestämme myös **jatko-opintopäivän**, jossa vierailijat kertovat mm. eri alojen opinnoista ja valintaperusteista.

HUOM. Alakohtaisia vierailuja toteutetaan eri oppiaineiden valinnaisilla opintojaksoilla pitkin lukuvuotta. Saat tiedon tarjolla olevista infoista wilman tapahtumakutsulla. Mene rohkeasti mukaan sinua kiinnostaviin infoihin!

- pe 10.11. Tutustuminen korkea-asteen opintoihin Jyväskylässä
- pe 10.11. LUT-info Lyseolla tekniikan, kauppatieteiden ja yhteiskuntatieteiden opinnoista
- pe 1.12. Xamk, sosionomi (koulukuraattori) ja insinööriopinnot
- pe 8.12. Xamk, turvallisuusalan tradenomi ja restonomi
- pe 8.12. Varusmiespalvelus, kadettikoulu ja lentoupseeri

Huomaa myös wilman tiedote **Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tapahtumat.**

Toiveita?

<https://urly.fi/3gQq>

:Padlet

Sara Jakonen • 2 minuuttia

Toiveita - Make a wish!

Koulutus- ja alaesittelyt

Kirjaa tähän toiveita aloista, oppilaitoksista ja koulutuksista, joita toivot että esitellään lukiolla. Voit tykätä jätetystä vastauksesta, jos toiveesi on jo kirjoitettu seinälle.

OP02 opintojakso ja pienryhmät

Kirjaa tähän toiveita opintojakson tai pienryhmien työtapoihin, sisältöihin tai muuhun liittyen. Tykkää, jos jonkun toive on sinustakin hyvä.

Omien opintojen eteneminen ja suunnittelu

— — —
Wilman kohdasta **Tulosteet** → *Opintosuoritusote LOPS 2021* näet, kuinka paljon sinulle on kertynyt opintopisteitä.

Lomakkeella näet myös eriteltyinä pakollisten, valtakunnallisten valinnaisten sekä koulukohtaisten valinnaisten opintojen opintopistemäärän. Käy katsomassa wilmasta omien opintojesi tilanne!

Lukion oppimäärä

- koostuu yhteensä vähintään 150 opintopisteen opinnoista, joista vähintään 20 op on valtakunnallisia valinnaisia opintoja.
- **Pakolliset opinnot** kaikkien on opiskeltava. Lyhyen matematiikan opiskelijoilla pakollisia opintoja on **94 op** ja pitkän matematiikan opiskelijoilla pakollisia opintoja on **102 op**.
- **Valtakunnalliset valinnaiset opinnot (vähintään 20 op)** täydentävät ja syventävät oppiaineiden pakollisia opintoja. Valtakunnallisia valinnaisia opintoja kertyy yleensä eniten kakkos- ja kolmosvuoden aikana ja useimmiten niistä aineista, joita opiskelija aikoo kirjoittaa yo-kirjoituksissa.
- **Muut opinnot** ovat myös valinnaisia, jokaisen lukion painotusten mukaan tarjolla olevia opintojaksoja. Myös joistakin lukion ulkopuolella tehdyistä opinnoista voi saada hyväksiluettua opintopisteitä.

HUOM! Ylioppilastutkinnon kokeet perustuvat kunkin kirjoitettavan oppiaineen pakollisiin ja valtakunnallisiin valinnaisiin opintoihin.

Ylioppilaskirjoitusten suunnittelutyökalu

Itä-Suomen yliopiston harjoittelukoulun opinto-ohjaajat ovat kehittäneet sähköisen työkalun ylioppilaskirjoitusten suunnittelun tueksi.

Työkalu auttaa lukio-opiskelijoita hahmottamaan ylioppilaskirjoitusten sijoittumisen omaan aikatauluun ja suunnitelmaan. Lisäksi se eliminoi virheitä, joita aiemmin saattoi sattua kirjoituksiin ilmoittautuessa.

Voit kokeilla työkalua ja oman yo-suunnitelman toimivuutta osoitteessa:

<https://ykst.fi>

Jäikö jokin mietityttämään?

— — —

Opot laittavat wilman kautta tämän materiaalin jakoon ja tutustuttavaksi kunhan kaikki infot on pidetty.

Viestiin lisäämme myös linkkejä, joista pääset tutkimaan mm. todistusvalinnan pisteytyksiä.

Yliopistojen todistusvalinnan pisteytys muuttuu 2026

→ koskee 3,5 ja 4 vuoden suunnitelmassa olevia sekä välivuotta suunnittelevia